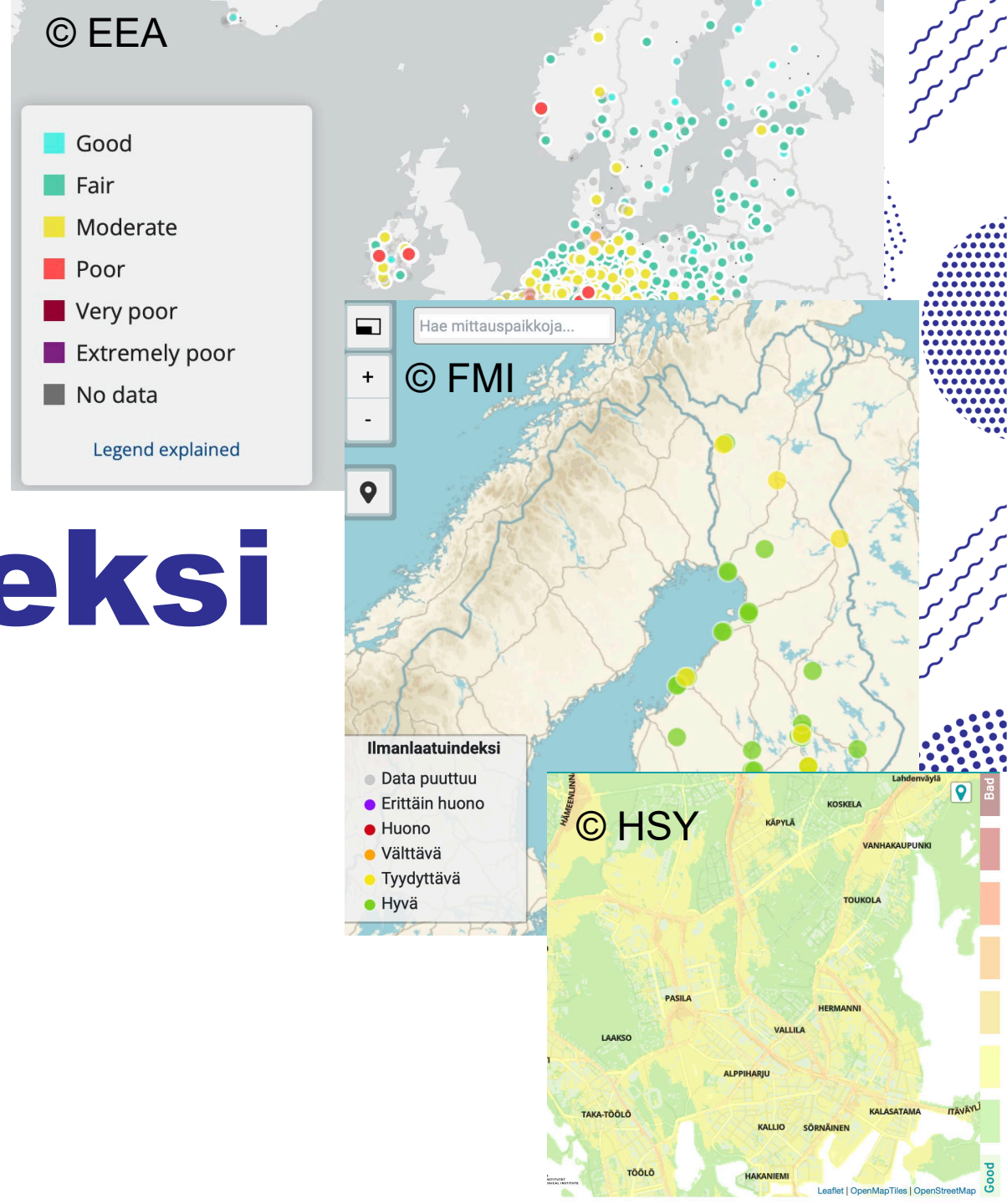

Ilmanlaatuindeksi uudistuu

Elli Suhonen (IL) ja Anu Kousa (HSY)

elli.suhonen@fmi.fi, anu.kousa@hsy.fi

Ilmanlaadun mittaajatapaaminen 2026, 20-21.5.2026

Suomen ilmanlaatuindeksi

Suomen oloihin sovitettu ilmanlaatuindeksi on HSY:n ja THL:n kehittämä. BC-luokitus on kehitetty EU HOPE-hankkeessa.

<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/ilmanlaatuindeksi>

Väri	Ilmanlaatu	Terveysvaikutukset	Muut vaikutukset
vihreä 	hyvä	ei todettuja	lieviä luontovaikutuksia pitkällä aikavälillä
keltainen 	tydyttävä	hyvin epätodennäköisiä	lieviä luontovaikutuksia pitkällä aikavälillä
oranssi 	välttävä	epätodennäköisiä	selviä kasvillisuus- ja materiaalivaikutuksia pitkällä aikavälillä
punainen 	huono	mahdollisia herkillä ihmisillä	selviä kasvillisuus- ja materiaalivaikutuksia pitkällä aikavälillä
violetti 	erittäin huono	mahdollisia herkillä väestöryhmillä	selviä kasvillisuus- ja materiaalivaikutuksia pitkällä aikavälillä

Indeksiluokitus	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	BC	TRS
hyvä	alle 20	alle 40	alle 20	alle 10	alle 60	alle 1	alle 5
tydyttävä	20-80	40-70	20-50	10-25	60-100	1-3	5-10
välttävä	80-250	70-150	50-100	25-50	100-140	3-7	10-20
huono	250-350	150-200	100-200	50-75	140-180	7-12	20-50
erittäin huono	yli 350	yli 200	yli 200	yli 75	yli 180	yli 12	yli 50

Kunkin yhdisteen tuntipitoisuutta vastaava indeksiarvo (ns. ali-indeksi), pitoisuus mikrogrammaa kuutiometrissä ilmaa (µg/m³)

EEA:n ilmanlaatuindeksi

- <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/maps-and-charts/index>
- Julkaistu EEA:n sivuilla **heinäkuussa 2025**
- 6 luokkaa, värit värisokealle ystävällisiä
- Indeksien laskemiseen käytetään tuntikeskiarvoja (aiemmin PM_{2,5} ja PM₁₀ käytettiin 24h liukuvia keskiarvoja)

Pollutant	Index level (based on pollutant concentrations in µg/m ³)					
	Good	Fair	Moderate	Poor	Very poor	Extremely poor
Particles less than 2.5 µm (PM _{2,5})	0-5	6-15	16-50	51-90	91-140	>140
Particles less than 10 µm (PM ₁₀)	0-15	16-45	46-120	121-195	196-270	>270
Ozone (O ₃)	0-60	61-100	101-120	121-160	161-180	>180
Nitrogen dioxide (NO ₂)	0-10	11-25	26-60	61-100	101-150	>150
Sulphur dioxide (SO ₂)	0-20	21-40	41-125	126-190	191-275	>275

AQ index	General population	Sensitive populations
Good	The air quality is good. Enjoy your usual outdoor activities.	The air quality is good. Enjoy your usual outdoor activities.
Fair	Enjoy your usual outdoor activities	Enjoy your usual outdoor activities
Moderate	Enjoy your usual outdoor activities	Consider reducing intense outdoor activities, if you experience symptoms.
Poor	Consider reducing intense activities outdoors, if you experience symptoms such as sore eyes, a cough or sore throat	Consider reducing physical activities, particularly outdoors, especially if you experience symptoms.
Very poor	Consider reducing intense activities outdoors, if you experience symptoms such as sore eyes, a cough or sore throat	Reduce physical activities, particularly outdoors, especially if you experience symptoms.
Extremely poor	Reduce physical activities outdoors.	Avoid physical activities outdoors.

Suomen ja EEA:n indeksien erot

- EEA:n indeksissä 6 luokkaa, Suomen indeksissä 5
- EEA indeksissä erikseen ohjeistus herkille väestöryhmille
- Suomen ilmanlaatuindeksiin verrattuna, EEA:n indeksissä:
 - Typpidioksidilla on tiukemmat indeksirajat, osin myös otsonilla ja rikkidioksidilla
 - Pienhiukkasilla tiukemmat ja toisaalta löyhemmät indeksirajat
 - PM₁₀ ilmanlaatuindeksiluokat huono – erittäin huono ei niin tiukkoja

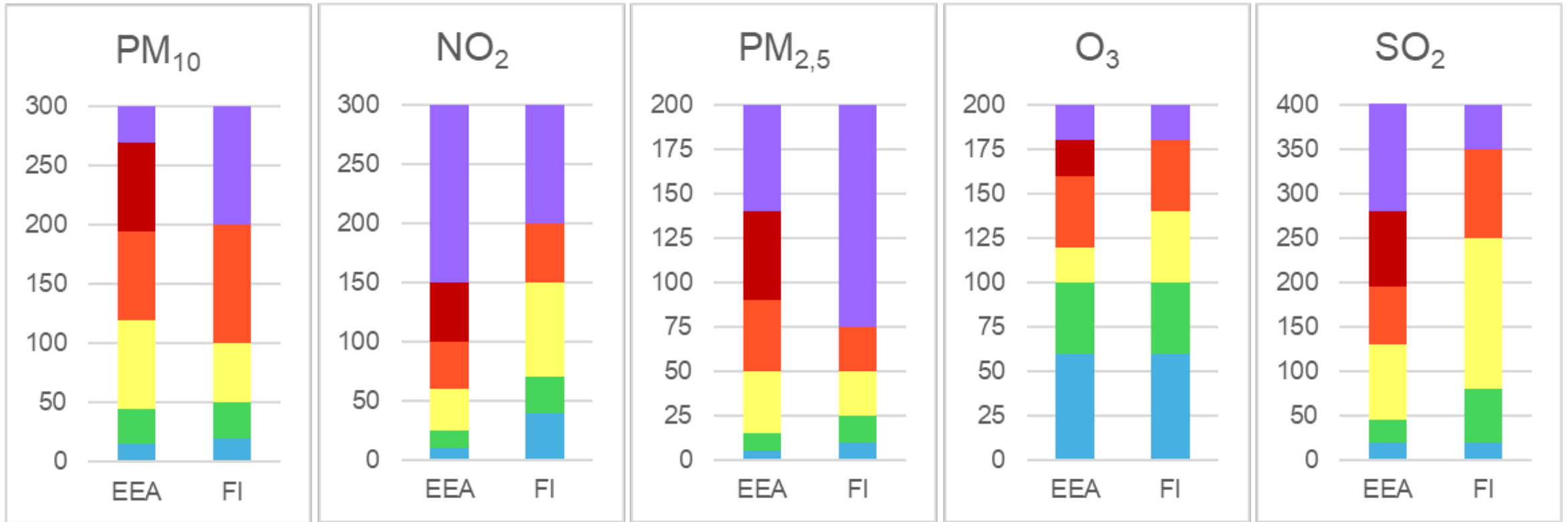
Suomi

Indeksi-luokitus	NO ₂	SO ₂	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	TRS	BC
hyvä	0–40	0–20	0–60	0–20	0–10	0–5	0–1
tydyttävä	40–70	20–80	60–100	20–50	10–25	5–10	1–3
välttävä	70–150	80–250	100–140	50–100	25–50	10–20	3–7
huono	150–200	250–350	140–180	100–200	50–75	20–50	7–12
erittäin huono	>200	>350	>180	>200	>75	>50	>12

EEA

Indeksi-luokitus	NO ₂	SO ₂	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	TRS	BC
Good “hyvä”	0–10	0–20	0–60	0–15	0–5	-	-
Fair “kohtalainen”	11–25	21–45	61–100	16–45	6–15	-	-
Moderate “keskinkertainen”	26–60	41–125	101–120	46–120	16–50	-	-
Poor “huono”	61–100	126–190	121–160	121–195	51–90	-	-
Very poor ”hyvin huono”	101–150	191–275	161–180	196–270	91–140	-	-
Extremely poor “erittäin huono”	>150	>275	>180	>270	>140	-	-

Suomen ja EEA:n indeksien erot

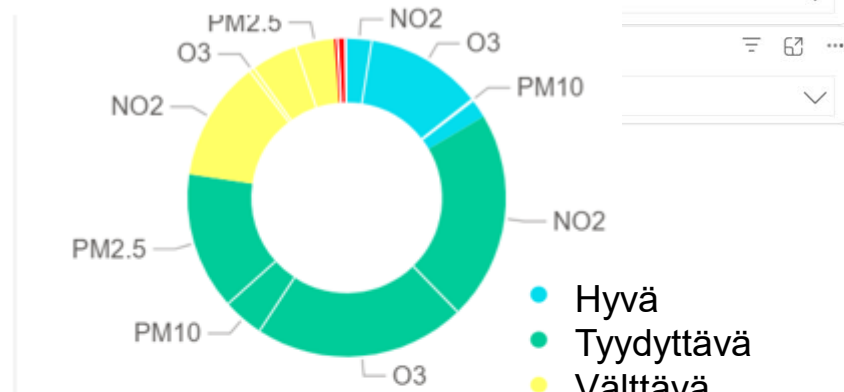

HSY: Käytännön esimerkkejä

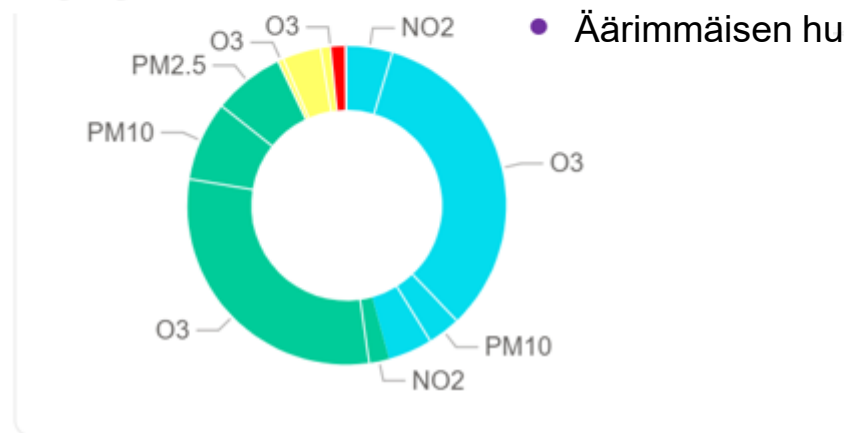
Teollisuuskadun katukuilu

- Välttävien tuntien määrä lisääntyy ja hyvien vähentyy, kun käytetään EEA indeksiä
- Typpidioksidi heikentää ilmanlaatua aiempaa enemmän
- Katupölyn vuoksi vähemmän huonoja tunteja, kun käytetään EEA indeksiä

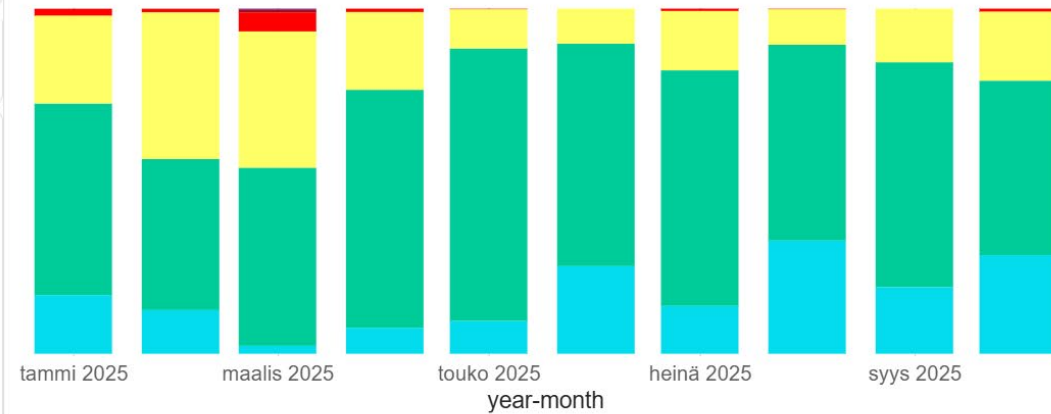
EEA indeksi

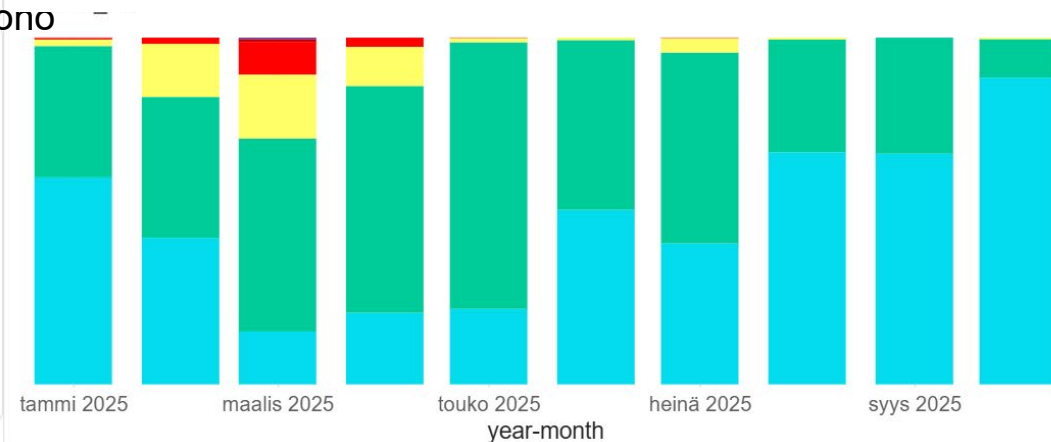
Nykyinen indeksi

EEA indeksi

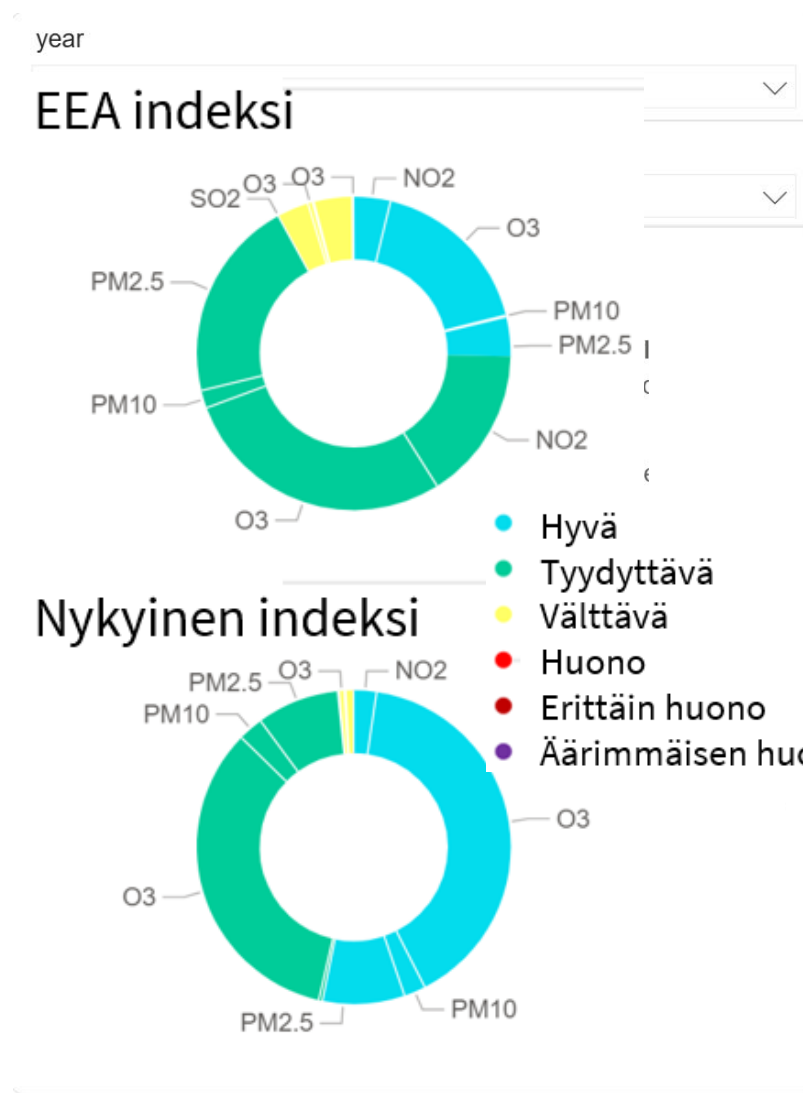

Nykyinen indeksi

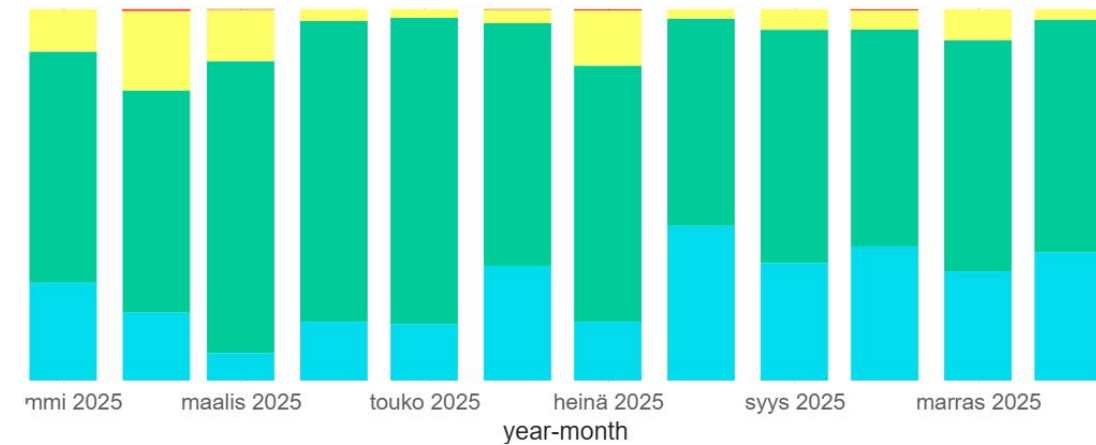

Kallion kaupunkitausta

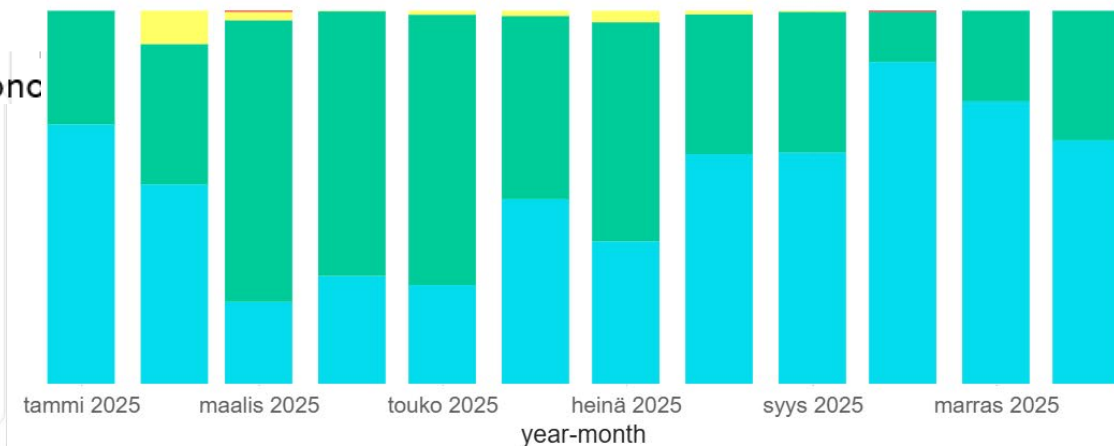
- EEA indeksin myötä, Kalliossa välttävien tuntien määrä kasvaa
- Ilmanlaatua heikentää enemmän NO₂ ja PM_{2,5} kuin nykyisessä indeksissä
- Otsoni aiheuttaa muutaman huonon tunnin kesällä

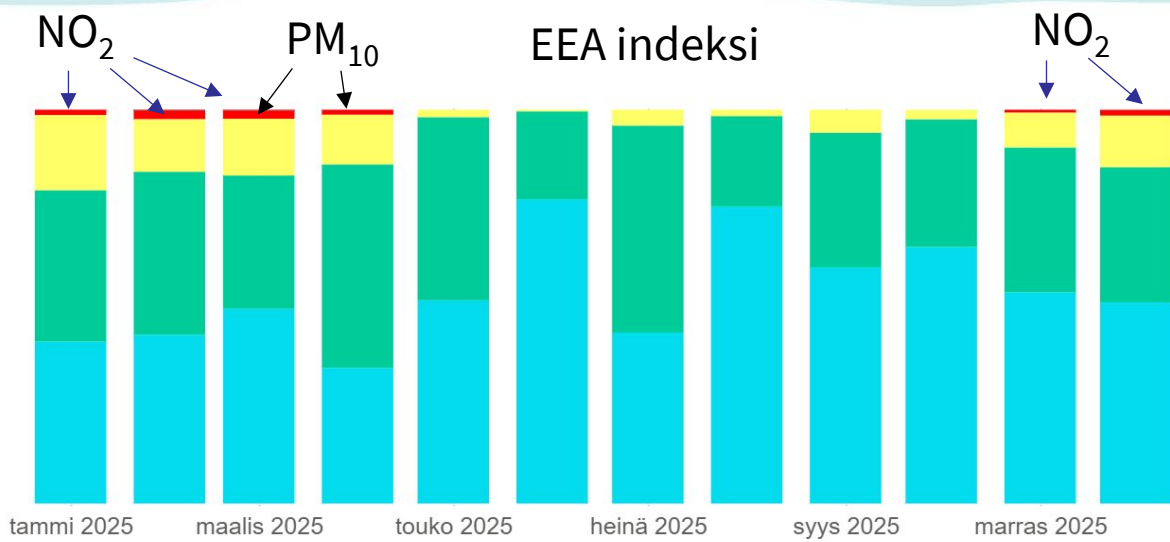
EEA indeksi

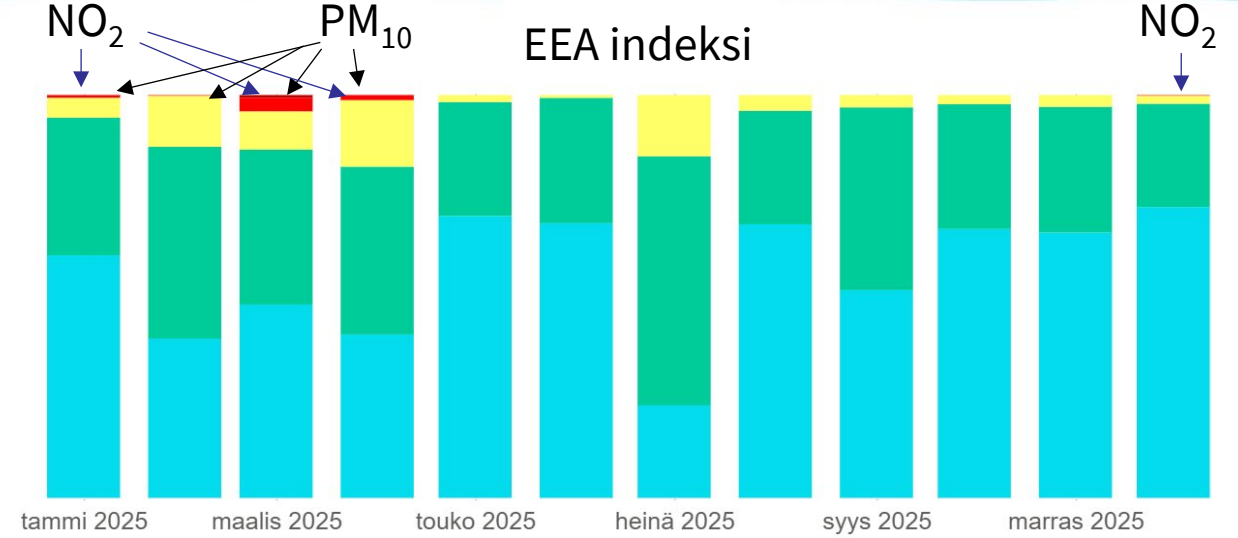
Nykyinen indeksi

Oulun ja Kuopion vilkasliikenteinen keskusta

Oulun keskusta 2025

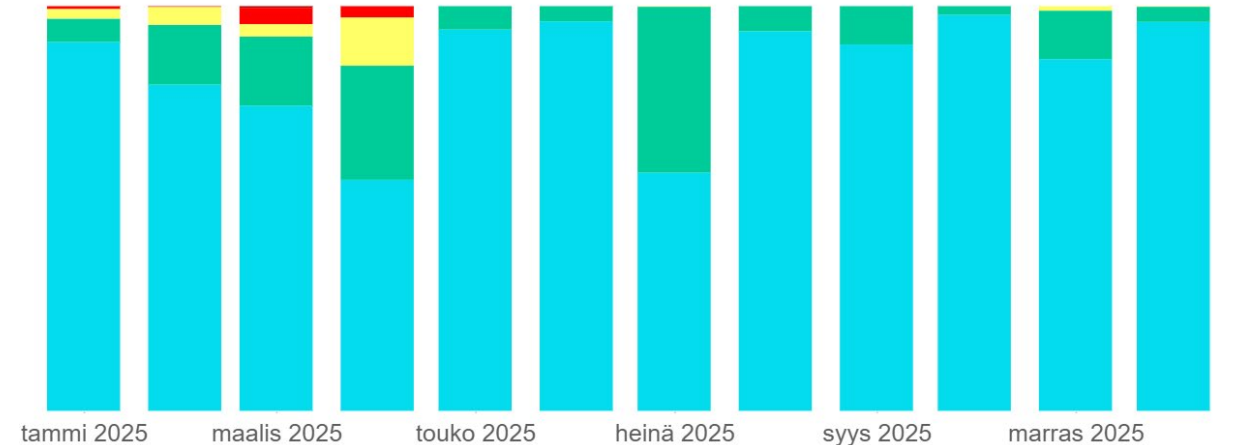

Kuopio Maaherrankatu 2025

Nykyinen indeksi

Nykyinen indeksi

Uusi Suomen indeksi – ehdotus

- Päivitetään indeksi vastaamaan EEA:n indeksiä
- Kansallinen lisä: TRS ja BC* tarkastellaan erikseen, ainakin tehdään yksi ylimääräinen luokka
- *BC ei ole mukana kokonaisindeksin laskemisessa
- Suomessa ilmanlaatuindeksiä julkaisevat IL:n kansallisen kartan lisäksi (ainakin)
 - HSY
 - Etelä-Karjala (Imatra ja Lappeenranta)
 - ns. Kuopion laajennettu verkko (Jyväskylä, Kuopio, Siilinjärvi, Varkaus)
 - Onko muita?
- Ilmanlaatuindeksin muutos olisi hyvä tehdä samanaikaisesti kaikkien toimijoiden kesken, jotta viestintä kansalaisille olisi yhtenevä
- Voi vaikuttaa myös muihin mittaajiin, viestinnän muuttumisen tai esim. vuosiraporttien myötä
- THL mukaan muutokseen (YSL: uusi rooli viestinnässä)
- Direktiivi edellyttää, että lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset tulevat voimaan viimeistään 11. joulukuuta 2026
- **Ehdotus: muutos joulukuun 2026 – tammikuun puoliväli 2027?**
 - **Miltä kuulostaa?**

Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla

Voit seurata sivuiltamme pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan ilmanlaatua reaaliaikaisesti. Kartaltamme näet ilmanlaadun juuri sieltä, missä olet tai minne olet menossa. Voit myös tarkistaa, miten ilmanlaatu muuttuu lähituntien aikana.

